

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
และทักษะการปฏิบัติธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้แบบ
ธรรมสาภิچار่วมกลุ่มสัมพันธ์และจัดการเรียนรู้แบบปกติ

พระมหาสมเกียรติ วุฒิชรรมาภิวัดน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการจัดการการการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สิงหาคม 2554

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
และทักษะการปฏิบัติธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้แบบ
ธรรมสาส์นร่วมกลุ่มสัมพันธ์และจัดการเรียนรู้แบบปกติ

พระมหาสมเกียรติ วุฒิชรรมาภิวัดน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการจัดการการการเรียนรู้
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
สิงหาคม 2554
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

A COMPARISON OF LEARNING ACHIEVEMENT IN SOCIAL STUDIES, RELIGION &
CULTURE SUBJECT AND MEDITATION SKILL OF MATAYOMSUKSA FOUR
STUDENTS USING DHAMMASAKACCHA WITH GROUP PROCESS AND
THE TRADITIONAL METHOD

PHAMAHASOMKARIT WUTTIDHAMMAPIWAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Learning Management
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
August 2011

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม และทักษะการปฏิบัติธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้แบบธรรมสภา์จรร่วมกลุ่มสัมพันธ์และจัด
การเรียนรู้แบบปกติ

โดย   พระมหาสมเกียรติ วุฒิชรรมาภิวัดณ์

สาขา   การจัดการการเรียนรู้

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร แมลงภู

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม   รองศาสตราจารย์กฤษฎา เขียรทอง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ คล้ายมวบ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร แมลงภู)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์กฤษฎา เขียรทอง)

.....กรรมการ
(ดร.แสน สมนึก)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการเรียนรู้

.....อธิการบดี
(ดร.บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ)

สิงหาคม พ.ศ. 2554

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

พระมหาสมเกียรติ วุฒิชรรมากิจวัฒน์. (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและทักษะการปฏิบัติธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้แบบธรรมสภา์จรร่วมกลุ่มสัมพันธ์และจัดการเรียนรู้แบบปกติ.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การจัดการการเรียนรู้). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร เมล่งก์
รองศาสตราจารย์กฤษฏา เตียรทอง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและทักษะการปฏิบัติธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้แบบธรรมสภา์จรร่วมกลุ่มสัมพันธ์กับจัดการเรียนรู้แบบปกติ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนฝึกหัด “สุทธาประมุข” และ โรงเรียนวัดโพธิ์ฝึกหัด(เวชพันธ์อนุสรณ์) จำนวนโรงเรียนละ 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 20 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ซึ่งเป็นห้องเรียนตามสภาพจริง คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใกล้เคียงกัน และอยู่ในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน จับฉลากเป็นกลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้แบบธรรมสภา์จรร่วมกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ระยะเวลาในการทดลอง 20 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ การปฏิบัติธรรม ดำเนินการทดลองโดยใช้แผนแบบการทดลองแบบการทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ไม่เท่าเทียมกัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมหลายตัวแปร โดยใช้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบธรรมสภา์จรร่วมกลุ่มสัมพันธ์สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ทักษะการปฏิบัติธรรมของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบธรรมสภา์จรร่วมกลุ่มสัมพันธ์สูงกว่าทักษะการปฏิบัติธรรมของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Phramahasomkiart Wuttidhamapiwat. (2011). **A Comparison of Learning Achievement in Social Studies, Religion & Culture Subject and Meditation Skill of Matayomsuksa Four Students Using Dhammasakaccha with Group Process and the Traditional Method.** Master Thesis, M.Ed. (Learning Management).
Phranakhon Si Ayutthaya : Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisory Committee : Associate Professor Dr. Somporn Malangpoo, Associate Professor Kreesuda Tientong.

ABSTRACT

The purpose of this study was to compare learning achievement in Social Studies, Religion & Culture Subject and meditation skill of Matayomsuksa Four students using Dhammasakaccha with Group Process and a traditional method. The sample group consisted of a class of Matayomsuksa Four students from Phak-hai Suthapramook School and a class of Matayomsuksa Four Students from Watphophak-hai (Wetchaphunanusorn) School. Each class included 20 students studying in the first semester of the 2009 academic year. Both classes were intact groups having the same level of learning achievement and were in schools under the jurisdiction of the same educational office area. Drawn by lots, the two classes were divided into an experimental group using Dhammasakaccha with Group Process and a controlled one using the traditional method. The duration of the experiment was 20 hours. The research instruments were an achievement test, an observation form and a form of interview focusing on meditation skill. The research design was the pretest - posttest with nonequivalent groups. Statistical analysis was performed in terms of mean, standard deviation and multiple analysis of covariance, using learning achievement scores before an experiment as a covariate.

The results revealed as follows:

- 1) The learning achievement in Social Studies, Religion & Culture Subject of the group taught by Dhammasakaccha with Group Process was higher than that of the group by the traditional method with a statistically significant level of .01.
- 2) The meditation skill of the group taught by Dhammasakaccha with Group Process was higher than that of the group by the traditional method with a statistically significant level of .01.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. สมพร แมลงภู่ ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ กริสุดา เทียรทอง ที่ท่านให้คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อย ถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอเจริญพรขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอเจริญพรพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรูญ รัตนกาล อาจารย์เอกชัย ยุติศรี อาจารย์ กอบกุล แสงสวาสดี อาจารย์ถวิล สมัยมาก พระอาจารย์จิรายุทธ อธิณฺโฑ และอาจารย์เพียว ชาตินันท์ ที่ให้ความกรุณาแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอเจริญพรขอบคุณ นายสุชิน มั่นคิด ผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกหัด “สุทธาประมุข” นายสุชีพ บุญวงษ์ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโพธิ์ฝึกหัด (เวชพันธุ์อนุสรณ์) คณะครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฝึกหัด “สุทธาประมุข” โรงเรียนวัดโพธิ์ฝึกหัด (เวชพันธุ์อนุสรณ์) ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการทำการทดลอง การทำวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอเจริญพรขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย และอาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทางวิชาการแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณ โยมพี่ เพื่อนและน้อง สาขาการจัดการเรียนรู้ รุ่นที่ 1 ทุกคน ที่ให้กำลังใจ คำแนะนำ ช่วยเหลือซึ่งเป็นพลังสำคัญในความสำเร็จครั้งนี้

กราบนมัสการขอบพระคุณ พระครูพิพัฒน์วรวิทย์ ที่ให้ความสนับสนุน ช่วยเหลือด้วยความอนุเคราะห์ ความห่วงใย และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างยิ่ง ตลอดจนขอขอบคุณญาติพี่น้อง ผู้ใกล้ชิดทุกท่าน ที่ให้แรงใจ แรงกาย จนผู้วิจัยศึกษาสำเร็จเป็นอย่างดีดีสมความปรารถนา คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดาที่ล่วงลับไปแล้ว มารดา ครู – อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้ความรัก ความเมตตาต่อผู้วิจัยด้วยความห่วงใยเสมอมา

พระมหาสมเกียรติ วุฒิชรรมาภิวัดนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฏ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
สมมติฐานการวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	12
วิสัยทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	12
ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทางสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	13
เป้าหมายและความคาดหวัง	16
คุณภาพผู้เรียน	16
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน	17
สาระการเรียนรู้.....	19
การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	22

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

การจัดการเรียนรู้สาระสังคมศึกษา .....

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	การจัดการเรียนรู้สาระสังคมศึกษา.....	23
	ทักษะที่ควรฝึกให้นักเรียนในวิชาสังคมศึกษา	24
	การวัดผลและประเมินผลวิชาสังคมศึกษา	26
	การบริหารจิตและการเจริญปัญญาตามแนวสติปัฏฐาน 4	27
	ความหมายของการบริหารจิต	27
	การเจริญปัญญา.....	28
	บ่อเกิดของปัญญา	29
	สติปัฏฐานสี่.....	35
	ความหมายของสติปัฏฐานสี่	35
	การปฏิบัติตามแนวสติปัฏฐานสี่.....	37
	ผลของการปฏิบัติตามแนวสติปัฏฐานสี่	42
	ทักษะการปฏิบัติธรรม	51
	ความหมายของทักษะ	51
	วิธีการฝึกทักษะการปฏิบัติธรรม	53
	การประเมินทักษะการปฏิบัติธรรม.....	60
	เกณฑ์การสัมภาษณ์การปฏิบัติธรรม	62
	เกณฑ์การสังเกตการปฏิบัติธรรม.....	63
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	64
	ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	64
	การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	64
	การวัดผลและประเมินผลวิชาสังคมศึกษา	66
	การจัดการเรียนรู้แบบธรรมสภาจรร่วมกลุ่มสัมพันธ์.....	67
	การจัดการเรียนรู้แบบธรรมสภาจรร่วมกลุ่มสัมพันธ์.....	67
	การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์.....	70
	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบธรรมสภาจรร่วมกลุ่มสัมพันธ์.....	79
	การจัดการเรียนรู้แบบปกติ	79

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ญ

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	ความหมายของวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ	79
	ลักษณะการจัดการเรียนรู้แบบปกติ.....	80
	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ	81
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	81
	งานวิจัยในประเทศ	81
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	85
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	87
	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	87
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	89
	แผนแบบการวิจัย	89
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	90
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	97
	การวิเคราะห์ข้อมูล	98
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	99
	ตอนที่ 1 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและทักษะการปฏิบัติธรรมของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ แบบธรรมสภาจรร่วมกลุ่มสัมพันธ์ และกลุ่มที่จัด การเรียนรู้ แบบปกติ.....	100
	ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่ม ที่จัดการเรียนรู้แบบธรรมสภาจรร่วมกลุ่มสัมพันธ์ และกลุ่มที่จัด การเรียนรู้แบบปกติก่อนและหลังการทดลอง.....	101
	ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนทดลอง ของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบธรรมสภาจรร่วมกลุ่มสัมพันธ์ กับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ.....	102

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะ

การปฏิบัติธรรมหลังการทดลองของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบ ฦ

ธรรมสาส์นร่วมกลุ่มสัมพันธ์ และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ .....

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 106
	สรุปผลการวิจัย..... 106
	อภิปรายผล 107
	ข้อเสนอแนะ..... 111
	บรรณานุกรม 112
	ภาคผนวก..... 122
	ภาคผนวก ก รายชื่อและหนังสือเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ ในการวิจัย..... 123
	ภาคผนวก ข แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน..... 130
	ภาคผนวก ค แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์การปฏิบัติธรรม..... 145
	ภาคผนวก ง ตารางสรุปผลการตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ 150
	ภาคผนวก จ ผลการคำนวณค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตารางแสดงการหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน..... 156
	ภาคผนวก ฉ คะแนนทักษะการปฏิบัติธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 20 คะแนน..... 159
	ภาคผนวก ช การปฏิบัติตามแนวสติปัญญา..... 159
	ภาคผนวก ซ ตารางกำหนดหน่วยการเรียนรู้ ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หน่วยการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แผนการจัดการเรียนรู้..... 180
	ประวัติย่อผู้วิจัย 242

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

1	ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	88
2	เปรียบเทียบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบธรรมสภา์จรร่วมกลุ่มสัมพันธ์ กับแบบปกติ	91
3	การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้กับระดับพฤติกรรมการเรียนรู้.....	94
4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะ การปฏิบัติธรรมของกลุ่มที่จัดการเรียนแบบธรรมสภา์จรร่วมกลุ่มสัมพันธ์ และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ.....	100
5	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่ม ที่จัดการเรียนรู้แบบธรรมสภา์จรร่วมกลุ่มสัมพันธ์ และกลุ่ม ที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ.....	101
6	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองของกลุ่ม ที่จัดการเรียนรู้แบบธรรมสภา์จรร่วมกลุ่มสัมพันธ์ กับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ แบบปกติ	102
7	ผลการทดสอบความเหมือนของเมทริกซ์ค่าแปรปรวนร่วมด้วยสถิติทดสอบ Box' s M ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการปฏิบัติธรรม หลังการทดลองของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบธรรมสภา์จรร่วมกลุ่มสัมพันธ์ และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ.....	103
8	ค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนทดลองกับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและทักษะการปฏิบัติธรรมหลังการทดลองของกลุ่มที่จัด การเรียนรู้แบบธรรมสภา์จรร่วมกลุ่มสัมพันธ์และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ แบบปกติ	104
9	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมหลายตัวแปรของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการปฏิบัติธรรมหลังทดลองของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบ ธรรมสภา์จรร่วมกลุ่มสัมพันธ์และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ	105

สารบัญภาพประกอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

1   กรอบความคิดในการวิจัย..... 8